

ROZVĚDČÍK IX

(pokleslý plátek - Váš výtlak z davu)

*v červnu 2005 vydává
Spolek za obrodu kultury proti nactiutrhačství a nikdy jinak*

Za redakční radu:

Vážení součtenáři,

čtvrtek uplynul jako voda, a před Vámi opět leží Rozvědčík. Tentokrát s pořadovým číslem 9. Je za pět minut dvanáct a já nepřestávám žasnout nad rychlostí vteřinovky, která na hodinách vedle mě nemilosrdně odpočítává minuty do vydání před Vámi ležícího čísla.

Zatnuvší nůž pod žebra, oslovil mě redakční kolega s více než naléhavou žádostí, abych napsal úvodník. Co zbývá oběšenci než vyvalit oči, zahledět se do dále a z posledních sil pravit: "Ecce homo". A tak já, chopíc se psací potřeby, opíraje se o potřeby vlastní, uvařil jsem si misku zeleného čaje a čekal na inspiraci.

Pevně věřím, že na ty, jež se dnešního dne nedočkali, vzpomínáte s úctou a láskou, že láskou nešetříte ani tam, kde prach a šterk spolu s udusanou hlinou tvoří cestu, po které mnozí z nás musí kráčet, a též pevně věřím v sílu našich nepřátel, která, snad důrazněji, než strýček Sam, ukazuje na nerovný terén, jenž se tkví před námi.

Za redakční radu s díky zelenému čaji

Písek v očích

Akty, annonce, aktuality, axe:

Co Vás čeká a nemine aneb co můžete minout a co vlastně ani nepočká...

Loutkové divadlo velkopopovických vystoupí v rámci Multikulturního festivalu na Hradě Točnick u Berouna. Festival proběhne ve dnech **26. - 28.8. 2005**, pořádá jej světoznámá agentura www.tribalvision.cz.

Na podzim se můžete těšit nejen na nové číslo této tiskoviny, ale rovněž na velkolepou multimediální párty v rámci Velkopopovické sokolovny, víc ale neprozradíme.

Typy na další projekty naleznete, pokud budete mít štěstí, v příloze uprostřed.

Od toho čísla již tiskneme, hádejte kde, ano - v opravdové tiskárně. Bohužel jsme museli ustoupit realitě a prozatím nebude Rozvědčík vycházet na recyklovaném papíru.

Vyzýváme spolupracovníky - autory, aby kontaktovali redakci se svými příspěvky či postřehy.

Obsah:

První slunovrat 2

Intermezzo 4

Titánky poezie 5

Největší Čech 6

Causa Chmelíček 8

Mikoláš Chadima 10

Nasrudin 12

Filosofie 13

Očistná magie 14

Svaz nezáv.. autorů 16

První slunovrat šestého měsíce pátého roku druhého tisíciletí

Pojďme se, přátelé, podívat na tento cyklicky se opakující jev v poněkud širších souvislostech.

České slovo slunovrat vzniklo podle ročního pohybu vycházejícího Slunce nad obzorem. Poté, co Slunce dospělo k nejsevernějšímu bodu východu a západu, se nyní bude přesouvat - vracet - po obzoru na jih. Na nejjihnější bod své pouti dospěje za zimního slunovratu.

Slunce jako nebeské těleso bylo a je jedním z nejdůležitějších předmětů uctívání ve všech přirozených náboženstvích světa. Už v nejstarších dobách bylo vypořádováno, že kromě slunečního cyklu denního, probíhá ještě cyklus roční, který spočívá v postupném prodlužování a opětovném zkracování dnů, na což jsou vázány i změny počasí a pravidelné střídání ročních období. Zjištěny pak byly i dva hlavní přechodové body tohoto cyklu, zim-

ní a letní slunovrat. Přirozenou abstraktní reflexí tohoto děje byla pak představa, že Slunce se na zimní slunovrat rodí, s přibývajícím silou slunečních paprsků a délkou dne roste a dospívá, až dosáhne na letní slunovrat vrcholu své síly, potom ale s přibývajícím nocí začne opět stárnout a slábnout, až na zimní slunovrat zemře, aby se v zápětí mohlo znovu narodit.

Pro většinu zemského povrchu je charakteristické střídání ročních dob. Jeho příčinou je sklon zemské osy k oběžné rovině. Nastává-li letní slunovrat, Slunce se po obloze pohybuje nejvýše za celý rok a také setrvává nejdéle na obloze. Den, na který připadá letní slunovrat je nejdelší, severní polokoule je Sluncem nejvíce ohřívána, začíná astronomické léto. V letošním roce připadá letní slunovrat na 21.června. Opačný extrém nastává při zimním slunovratu. Den je nejkratší, Slunce se pohybuje nízko po obloze, začíná astronomická zima, přichází chladné období. Rozdíly mezi zimou a létem jsou velké ve větších zeměpisných šířkách (tzn. na pólech největší), postupně se zmenšují blíž k rovníku. Příčina je jednoduchá: na rovníku je vlastně trvalá rovnodennost, protože denní dráhy Slunce jsou kolmé na horizont a leží z poloviny nad obzorem, z poloviny pod obzorem. Přímou na severním (jižním) pólu je extrémní situace s půlročním polárním dnem a půlroční polární nocí. Dodejme, že střídání ročních dob sledujeme i na Marsu, a to ze stejné příčiny. Mars má rotační osu skloněnou o téměř stejný úhel jako Země.

Země obíhá kolem Slunce po elipse podle druhého Keplerova zákona. V době, kdy je Slunci nejbližší, tedy v perihelu je vzdálená $147,1 \cdot 10^6$ km, když je od Slunce vzdálena nejdále, tedy v afelu, $152,1 \cdot 10^6$ km. Průměrná (střední) vzdálenost je přibližně 150 milionů km. Tuto vzdálenost Země-Slunce nazýváme astronomická jednotka (AU - Astronomical unit = $1,495\,978\,70 \cdot 10^{11}$ m). Hmotností i velikostí je Země pátá v pořadí, jde o nejhustší planetu.

Dále budiž řečeno, že právě 21.června dosáhne Slunce při svém reálném pohybu vůči Zemi svého nejsevernějšího bodu na pozemské obloze tj. severní polokoule Země resp. severní konec zemské osy se nejvíce přikloní ke Slunci a tak vyznačí změnu ročního období. Slunce tehdy opouští znamení blíženců a vstupuje do znamení raka – nastává astronomické léto. Slunce na obratníku Raka projde nadhlavíkem a na severním polárním kruhu o půlnoci vůbec nezapadne. Sluneční paprsky v tento den dopadají v poledne kolmo na obratník Raka. Na severní polokouli je nejdelší den a nejkratší noc.

V našem pásmu Slunce vystoupí v poledne nejvýš z celého roku a postará se, jak už bylo řečeno, o nejdelší den v trvání cca. 16ti hodin. S tím pochopitelně úzce souvisí nezvykle krátká délka noci. Soumrak na svatého Jana (Křtitele, 23.června) trvá při bezoblačném počasí přibližně ještě 45 minut po západu a stejnou dobu před východem slunce. Tím se Svatojánská noc (neplést s Filipojakubskou nebo také Valpružinou nocí, která připadá na poslední den v dubnu) zkracuje celkem o 1,5 hodiny tedy na pouhé 6.5 hodiny.

Dále stojí za zmínku, že datum letního slunovratu není jednoznačně určeno, ale může se měnit z těchto různých důvodů: Současný (řehořský neboli gregoriánský) kalendář "pracuje" ve 400letých cyklech. Rokem 2000 jsme vstoupili do nového cyklu a na jeho začátku vzniknou největší rozdíly. Proto ve 21. stol. připadne letní slunovrat 62krát na 21. 6. a 38krát na 20. 6., pokud vycházíme ze střeoevropského letního času. Na 20. 6. připadne letní slunovrat v roce 2020 (poprvé od roku 1796) a dále v letech 2024, 2028, 2032 atd. K pomalým změnám dochází i změnami zemské dráhy. Dnes je z ročních dob na severní polokouli nejdelší léto a velmi zvolna se ještě prodlužuje (o 6 hodin 29 minut do roku 3000).

V měsíci červnu se v jeho první třetině objevuje zlom. Nejprve průměrné denní teploty stoupají až do 4.6., kdy se udrží až do 8.6., teplota je poté vystřídána výrazným poklesem. Průměrná denní teplota z 9.6. je poté překročena až 20. června. Tento rys letních vpádů studeného a vlhkého mořského vzduchu se označuje jako letní monzun (monzun - slovo odvozené z arabského „mausin“, označujícího roční dobu). Mimochodem červen je název šestého měsíce roku (latinsky iunius). Ve staročeských spisech byl červnem nazýván měsíc sedmý (latinsky iulius) a měsíc šestý byl označován jako „malý červen“. Název tohoto měsíce byl vysvětlován různě - počínaje červenáním jahod a ostatního ovoce, přes červy, kteří v tomto období působí škody na stromech a ovoci, až po červeň šípkové růže, která v tomto čase kvete. Nejpravděpodobněji toto označení souvisí s hmyzem - červcem, jenž byl v minulosti užíván k barvení látek.

Letní Slunovrat je zajímavě slaven v Lotyšsku. Lotyšsky se tento svátek jmenuje Jāni a je to jediná noc v roce, kdy se nechodí spát. Větší část oslav probíhá v bezprostřední blízkosti obrovského táboráku. Děvčata uvijí z polního kvítí věnečky, kterými si ozdobí hlavu a každý junák jménem Jānis dostane korunu z dubového listí. Jānis je mimochodem nejčastější mužské jméno. Lidé na venkově pravidelně připravují speciální sýr a pivo určené výhradně pro tuto slavnost, chodí od domu k domu a za zpěvu starodávných písní si vzájemně věnují různé dobroty. Pak se všichni sejdou u táboráku a zpívají Ligo, zvláštní píseň, které se zpívají jenom tuto noc. Přesto, že slunce zapadá jen na krátko a opravdová tma nenastane, nikdo nesmí spát, aby nezmeškal východ slunce. Všichni muži potom musí za vydatného povzbuzování žen naskákat do nejbližšího jezera či řeky. Zamilovaní se však raději vytratí a jdou do lesa hledat tajemný květ kapradiny. Alespoň to tvrdívali. Když všichni pozdraví východ slunce, skropí si tvář ranní rosou, její účinky jsou prý toho jitra obzvláště blahodárné.

Podle keltských tradic se den letního slunovratu nazývá Alban Heruin neboli sabat Litha. Keltové pořádali slavnosti zasvěcené bohyni Matce. Podobně jako v noci na "čarodějnice" se na nejvyšších kopcích o půlnoci pálily posvátné ohně - tentokrát na počest vrcholícího Slunce. Lidé kolem nich tančili a z ohně zapálenými bylinami žehnali dobytku. Uhlíky ze slunovratových ohňů byly rozhazovány po polích pro za-

jištění dobré úrody. Uzavíraly se tak zvané čarodějnicke svatby; novomanželé po nich přeskakovali koště.

Některé keltské tradice můžete dodržovat snadno i dnes. K zajištění štěstí a blahobytu dejte v noci do oken zapálené svíce. Dveře příbytku ozdobte malým věncem s letními květy a magickým znakem; tím je otevřená křivka znázorňující rozvinutý list.

Sbírejte léčivé byliny – byliny sbírané v den slunovratu mají nejvyšší účinnost, protože léčivá síla Slunce vrcholí. Léčivou sílu Slunce Keltové celkem přirozeně spojovali s uzdravující mocí vody. Proto oltáře zasvěcené Slunci často stávaly u léčivých pramenů i studní. Vodním zdrojům vzdávala čest tzv. "odíváním studny (pramene)" - pokrytím květinami a větvemi. Součástí odívání studní bývalo i přivolávání deště - lidé nabírali vodu do misek a rozstříkovali ji po polích a zahradách. U pramenů se zpívaly písně, tančilo se a hrálo.

Dle keltstského „stromokalendáře“ připadá na letní slunovrat právě Bříza. Bříza je typický strom jara, lásky a světla. Keltové ji považovali za vtělení bohyně Matky, zejména její panenské podoby bohyně Brighid.

Sluneční božstvo Slovany ctěné při slunovratu není v žádném doloženém pramenu jmenováno, proto ani není zcela korektní ho nějak konkretizovat. My tak ovšem učiníme, neboť z mytologických souvislostí považujeme tento vztah za evidentní. Nejvyšším a nejstarším slovanským bohem je Svarog, jehož jméno souvisí se sanskrtským výrazem pro nebe - svarga. Je to bůh nebes a otec všech dalších nebeských bohů. Jeho prvorozeným synem, zplozeným s bohyní země Mokoš, je Dažbog, bůh Slunce, který převzal po svém otci vládu nad světem. Jeho jméno znamená dávající bůh, neboť je jako slunce dárce života na zemi, jeho sluneční paprsky jsou oploditelé země. I lidé, Slované, se nazývají vnuky Dažboga.

Dažboga, jako slunečního boha, ovlivňují oba sluneční cykly. Je to tedy jednak cyklus malý, který symbolizuje střídání dne a noci. V mytologických představách symbolizuje východ slunce jeho narození,

o čemž svědčí, mimo jiné, makedonský výraz „randanje na sonceto“ ve smyslu východ slunce nebo třeba nám všem důvěrně známá pohádka „O dědu Vševědu“, kde děd Vševěd – sluneční božstvo, se ráno budí jako malé dítě a večer se vrací domů jako stařec. Pro nás je však významnější cyklus veliký, roční. Zde se Dažbog na zimní slunovrat jako dítě rodí z lůna Matky země na východě, během jara dospívá a sílí, až nakonec zcela zažene zimu představovanou Moranou. Na letní slunovrat dojde jeho síla vrcholu, až postupně opět začne stárnout a na zimní slunovrat opět umírá. Ptáte se, jak je možné, že probíhá malý a velký sluneční cyklus současně? Je to stejně tak dobře možné, jako když planeta Země rotuje současně kolem vlastní osy a kolem hvězdy Slunce. Mytologický svět nemůžeme posuzovat podle materialistických zákonů. Pro náš účel bude pochopitelně nejdůležitější fakt Dažbogova úmrtí a opětovného narození a také to, co se děje mezi tím.

zdroje z i-netu zpracoval ff.wz.cz

Intermezzo

Písek v očích

Variace na Jana

Už dávno nejsi, co jsi býval,
jsi starý, nudný, vráscitý a trapný.
Tak si to uvědom a přestaň být kým nejsi
borečku

Naproti v metru

Seč nemají mnoho, tak mají se rádi
Pár tašek, z lásky se objímají
Seč nemají mnoho, smutek v očích
a kdo nemá

Pozorujce líbající pár, přemýšlím nad smyslem polibku,
nad jeho chutí. Přemýšlím nad zuby, nad dásněmi, nad plombami.
Přemýšlím nad slinami, přemýšlím nad drobkami mezi zuby.
Přemýšlím nad plným žaludkem, nad šťávami z něho vycházejícími,
přemýšlím a ptám se sám sebe "opravdu se chci líbat se všemi ženami?"

Hana Zaňáková alias Lucie Bílá

Někdy tak skutečná,
jindy...
...jindy tak vzdálená.
"Lucko! Na Tě volám,
Tebe se ptám!
Kam se ztrácíš, když umírám?"

Melounova

Ticho

ticho ve mně
ticho vně mě

ten neklid, bouře ve mně - tak tichý uvnitř

tělo - tiché zdá se

co je to ticho?
existuje vůbec?

vše vydává nějaký zvuk
byť málo slyšitelný

myšlenka je tichá - pokud je myšlenkou
nápad je tichý - pokud je nápadem
přání je tiché
prosba je tichá
uvnitř mě
nápad, přání, prosba - myšlenky

taky myšlenka
že je ticho
je myšlenkou
ve skutečnosti ticho není
ticho je pocit
ticho je domněnka

domnívám se, že je ticho

ticho ve mně
ticho vně mě

ticho početí
ticho spolu
ticho tvoje
tichá bolest

ticho každý sám
ticho moje
tichá radost

ticho hluboké
ticho posvátné

krásné
šťěstí

ticho ve mně

hnusné
žal

ticho po doznění slova

ticho - početí - smrt

tisíce tichých tich

TAM

možná, že TAM hledám něco,
co TAM vůbec není, nebylo a nikdy nebude

možná, že TAM hledám něco,
co TAM prostě vůbec není
to bych TAM taky mohla hledat
až do konce života a ...nic...

Miš

Tanec

Dokola tmou já kolem ohně křepčím
anděla nad hlavou na bílých perutích
Do kola k nám plamen ďábla posílá,
rozvahá má
usíná
S plameny splývám jsme v jedné duši
a ty

nemůžeš tušit temný rej duší
Tak nehraj si s ohněm,
nehraj si s ďáblem,
mrazivým plamenem
s andělským úsměvem
jednou tě spálím
na prach tě spálím

Sám

někdy slyšíš svůj druhý hlas jak tě hladí, kolébá a
vábí
někdy slyšíš svůj druhý hlas jak v tobě bouří a do
uší řve -
že vstát musíš sám
sám jít dál
jinak bys černou tuší
svou duši počmáral

Do posledního dechu

V žilách mých tuhne krev, hranice hoří krátí mi
dech
v košili bosá tisíce let, vypálenej mám na čele
cejch
V žilách mých tuhne krev, hranice hoří krátí mi
dech
v košili bosá tisíce let nemůžu dospát, čmárám po
zdech
Od rána do rána pije mi krev, počítám do sta už ti-
síc let
na čele cejch
vypálenej mám

Pozdě

Košili máš naruby moc mluvíš a mluvíš
a zase pozdě pohromy se bojíš

Největší Čech

Sál praská ve švech a tisíce věrných Čechů, kteří nezapomněli na svůj mateřský jazyk, napjatě očekává, kdo že se to stane tím „Největším Čechem“. Za bouřlivých ovací se na pódiu objevuje Marek Eben s tajemným výrazem ve tváři.

„Dobrý večer, vážení přátelé... Mám pro vás velké překvapení. Přivedu si teď na pódium hosta, kterého dobře znáte, v poněkud neobvyklé roli. Díky němu uvidíte něco, co televizní kamery dosud nezaznamenaly. Dámy a pánové, přivítejte potleskem rabína Karola Sidona!“

Karol Sidon přichází na pódium ustrojen celý v černém a Marek Eben k němu směřuje mikrofon.

„Jak jistě všichni víte, studuju už mnoho let Kabbalu podle rabbiho Löwa a myslím, že jsem ve svých studiích pokročil tak daleko, že s pomocí kouzelných sil vyvolat jednoho z kandidátů na Největšího Čecha přímo z jedenáctého Nebe, kde se - jak vím - právě nachází...“

„Dámy a pánové, přejme rabínu Sidonovi, ať mu jeho pokus vyjde,“ říká Marek Eben do potlesku, ale to už rabbi začíná čarovat.

„Kontryhel, puklice, flus a dým,“ skanduje rabbi pochmurně, „čabraka na draka - lóhim!“ Zvedá hlas i ruce k nebi. „Capí kulky, rybí kosti,“ křičí už na celou halu, „přiveď hosty z minulosti!“

Zablesklo se a v dýmu, který se odevšad vyvalil, objevila se dvojice postav. Starší, vousatý muž ve zlaceném rouchu vykládaném drahokamy a dlouhovlasý kluk ve šponkách. Jednu nohavici má červenou, druhou zelenou a na poklopci se mu třpytí zlatem vyšívaný pták Fénix. Sladký středověk! Oba se trochu potácejí.

„Dámy a pánové,“ křičí Marek Eben, „toto není trik, opakuji, toto není trik! Dámy a pánové, uvítejte největšího ze všech Čechů, Jeho Milost císaře Karla Čtvrtého!“

„Bobo,“ obrací se mocnář na toho kluka, o kterého se opírá. „Kanssu mia - bitte - soin,

was zum Teufel ist wieda das? San mia scho wieda beide bssuffa? Mein Gott!“ /1

„Vaše milosti,“ vrhá se Marek Eben obřadně k císaři. „Vítejte na volbě Největšího Čecha... Éra vlády Vaší Jasnosti byla tak slavná, že dnes, když se mohli lidé rozhodnout sami, opět si Vaši Milost zvolili za největšího ze svých řad.“

„Er redet Tschechisch,“ vysvětluje mladík, oslovený císařem jako Bobo, pečlivě německy, ale s poněkud slovanským přízvukem. „Aber ich verstehe ihn gar nichts, leider... Es ist wahrscheinlich soirgendein Ostdialekt - den kenne ich nicht...“ /2

„Ááááááááá!“ rozzáří se tvář mocnáře na Marka Ebena. „Čéééchy. Ja mit rát, Čéchy... Česka sem, hésky sem. Náše maty narodyt se tády a ja tu šit móc spokojená! Prácha mi celý postáfit. Tak! Prácha nebyt chésky, dyš mi tu pši-jíšťáfaly. Oba jetza, na guck moi! Tak tak.

A česky cholka, moc se líbit Bobo, oder?“

„Doch, doch,“ souhlasí horlivě štíhlé pážátko. „San ja bilig, die tschechische Huren...“ /3

„Ha, ha, du blöde Hund,“ plácá se císař smíchy do stehen a Marek Eben rudne kolem uší, když císař po způsobu středověkého špásu laškovně polechtá páže mezi nohama... „Ist mi scho kloa, du kleine Schlampe...“ /4

Fotografové už vystříleli desítky filmů a kamery bzučí na plné obrátky a celé zástupy lidí se sbíhají k pódiu.

„Oba woast di, Bobo - hör zu jetza, oba gut!“ naklání se císař důvěrně k pážátku a hladí ho mezi půlkami. „I hob irgendeine Träume, oda so etwas... I muss jetza schlofen oa bissel.“ Obrovská kamera najíždí k císaři a ten s leknutím ucukne. „Verdammt Träume!“ zařeve na celý sál... „Hör zu, Bobo, du Knackarsch! Est ist ja letztes moi, wenn mia ham statt dem Wein, die tscheschische Pissen zsamm gsuffa! Macht ja blöd!“ /5

1/ Bobo, řekneš mi laskavě, co to má - k čertu znamenat? To už jsme zase vožralý? (Císař mluví celou dobu výrazně jihoněmeckým dialektem, páže méně, ale taky - pozn. aut.)

2/ Mluví česky, ale bohužel mu vůbec nerozumím. Je to zřejmě nějaký východní dialekt, který neznám.

3/ Tak tak. Jsou fakt laciný, ty český děvky.

4/ Ty blbej pse! (Po staletí největší pijácký kompliment němčiny, souvisí s tarokovými kartami - pozn. aut.) Tomu rozumím, ty malá šlapko.

5/ Ale víš co, Bobo? Tedkom mě poslouvej, ale dobře! Měl bysem se teď trochu prospat, mám nějaký haluze. Zatracený halucinace! Poslouvej dobře, Bobo, ty moje prcino, to je naposled, co jsme spolu místo vína chlastali ty český chcanky. Člověk z toho dočista blbne.

Britské listy, Filip Sklenář, 17.5.2005

Adresa: Bůh, Zed' nářků, Jeruzalém

„Dopisy Bohu přichází z celého světa“, říká mluvčí izraelských pošt Izák Jechia. „Žáci škol i dospělí lidé píš dopisy, vkládají je do obálek, lepí známky a posílají je s důvěrou, že dojdou do správných rukou. Vidíme, že důvěřují naší poště, a tak přinášíme dopisy ke Zdi nářků.“

Izraelská pošta shromažďuje dopisy, adresované Bohu, Nebesům, nebo Mesiáši. Podle izraelských novin Haarec ze čtvrťka 16.6. se tyto dopisy zastrkávají do štěrbin v západní zdi chrámového pahorku, zvané též Zed' nářků. Ceremonie se osobně účastní generální ředitel izraelských pošt, Josef Sheli a rabín Zdi nářků, Samuel Rabinowich. Mluvčí pošt, rabín Izák Jechija, sdělil, že od začátku letošního roku takto doručili přibližně 1000 dopisů. Co dělají izraelské pošty s dopisy, adresovanými Ježíši, svatému Mikuláši, nebo zemřelým náboženským vůdcům, se mluvčí nevyjádřil.

Zvyk, zastrkávat dopisy do Zdi nářků, vychází z legendy, kterou si mezi sebou vypráví poštovní úředníci. Dříve totiž tyto dopisy byly řazeny do kolonky „adresát neznámý“ a otevíraly se, stejně jako všechny nedoručitelné dopisy, u nichž chybí zpáteční adresa, s nadějí, že adresát bude ještě dohledán. Mezi těmito dopisy byl také jeden s tak srdceryvným obsahem, že vzbudil na poště soucit. Pisatel dopisu byl zoufalý, protože mu chybělo 5000 šekelů (asi 30.000 Kč) k tomu, aby mohl zaplatit své dluhy. Prosil tedy Boha o chybějící peníze.

Zaměstnanci pošty mezi sebou udělali sbírku a shromáždili 4300 šekelů, které pisateli dopisu v obálce anonymně zaslali. Po nějaké době přišel od tohoto muže na poštu opět dopis adresovaný Bohu. Byl děkvný, ale obsahoval i stížnost. Pisatel prosil Boha, aby příště neposílal peníze poštou, protože zaměstnancům pošt nelze věřit - ukradli totiž z dopisu 700 šekelů.

Poté bylo rozhodnuto, že se dopisy, adresované Bohu, nebudou více otvírat, ale zalepené se budou zastrkovat přímo do štěrbin Zdi nářků, spolu s tisíci jinými prosbami, které tam návštěvníci denně zanechají. „Potom, co tato praxe vešla ve známost, dopisů adresovaných Bohu výrazně přibýlo“, dodal k tomu mluvčí pošt. Co tedy

lidé v dopisech Bohu píší, zůstává již neznámé, ale pravděpodobně to bude to samé, co dříve – prosby o zdraví, lepší život, odpuštění a lásku.

dle novin Haarec zpracoval dopisovatel z Vídně M.V.

Žili tady s námi

Jako spoluautor článků Causa Doskočil a Causa Čus, jsem byl nejmenovaným redaktorem Rozvědčíka požádán, jsa pamětníkem neskutečných činů mých kolegů učiněných pod vlivem nadměrného požívání tvrdého alkoholu, abych popsal své vzpomínky na jednoho obzvláště zajímavého ochmelku. S dotyčným jsem byl v každodenním kontaktu v jistém vojenském, opravárenském podniku v Praze. Tento podnik se tou dobou potácel těsně nad bodem krachu a dále mu budu říkat prostě "Firma". Vyjma alkoholních seancí, zde ale nechci a ani nemůžu popisovat co jsme ve "Firmě" vlastně kutili, protože jsem vzhledem k vojenským tajemstvím, vázán slibem mlčenlivosti.

Milánkovi Chmelíčkoví chlast chutnal vždy. Pil náruživě vše, co teklo a mělo volty. Byl k tomu vybaven patričními sklony a příznačným jménem. V následujících řádcích se mu nechci vysmívat, ale ve vsí slušnosti vykreslit tragikomiku jeho existence. Měli jsme ho rádi a tak jsme mu říkali "Milánek", "Chmelda" nebo "Čmelda". Byl to špičkový expert, ale vedení "Firmy" ho neustále šikanovalo tím, že jestli ho ještě jednou dopadnou s flaškou, poletí. Do "Firmy" se dostal v roce 1969 po té, co ho jako vojáka z povolání armáda vyhodila pro incident s bolševickými okupanty za který nemohl. Stalo se to tak:

Chmelda tehdy dělal zástupce velitele jednoho nejmenovaného pluku, který měl za úkol bojovat s obrněnou technikou nepřítele pomocí bezzákluzových děl. Dva dny po vpádu invazních sil v roce 1968 byl Chmelda odpoledne, někde nedaleko útvaru, chlastat. Co se děje v pluku ho nezajímalo, protože jako důstojník měl slušný plat, který pravidelně zkapalňoval do podoby dvanáctistupňových piv a adekvátního množství rumu. Ten den, když byl Chmelda zase v "Rumákově", přišli ruští výsadkáři do areálu pluku pro vodu, protože neměli co pít a čím se umýt. Chmeldovi základáci ale chtěli okupanty vystrašit a tak si na ně na dvoře přichystali malý žertík. Vytáhli ze skladu dvě bezzákluzová děla, namířili je na bratrské výsadkáře a vyzvali je k urychlenému odchodu. Byla to jen sranda, ale Rusové se toho chytli a kasárna pluku rychle obklíčily tanky T-55 a obrněnými transportéry. Velitel pluku musel na kobereček, kde by mu zřejmě nepomohl ani Lenin, a to, že jeho vojáci mířili "pouze" nenabitými děly, už vůbec ne. Hrozilo mu propuštění z armády, pád na okraj společnosti a tak odpovědnost za incident hodil dle zákona padajícího hovna na Chmeldu. Milánek sice vzhledem k dosavadním skvělým výsledkům nedostal prokurátora, ale letěl na dlažbu. A na hodinu. Necelý rok mu armáda platila rentu a Chmelda na tuhle dobu vždy vzpomínal jako na nejlepší okamžiky svého života. Vskutku muselo to být krásné, protože si jen chodil na poštu pro peníze a pak mohl vzývat démona alkoholu co hrdlo ráčilo. Roh hojnosti ale nebyl bezedný, a jednoho dne musel někde nastoupit a začít vydělávat. Tak se nakonec dostal do "Firmy", kde už několik let pracoval jeho bratr. Milan byl velmi zručný a vynalézavý v práci, a na slovo vzatým experem v oboru.

Já jsem se s Chmeldou seznámil až v roce 1988. To už byl notorický alkoholik. Musím říci, že jsem se ho lekl, když jsem ho viděl poprvé. Myslel jsem si, že přede mnou stojí zombi. Milánek byl se-

schlý tak, že vypadal tak na sedmdesát, ale ve skutečnosti mu bylo asi pětapadesát. Šedohnědá pokožka a velmi řídké prošedivělé vlasy vskutku připomínaly některou z postav z hororů Alfreda Hitchcooka. Znal jsem ho ani ne deset minut a už si ode mne chtěl půjčit dvacet korun na chlast. To byl jeho systém. Půjčoval si totiž pod vynalézavými záminkami směšně malé částky od všech a pořád. Ve "Firmě" byl přísný zákaz požívání alkoholu, ale několik jedinců tam na alkáčích dokázalo pěkně vydělávat. Měli ve skříních na náradí ilegální bary, kam kdokoliv, koho soužil život, mohl přijít a dát si do nosu. Těmi lidovými barmany jsem upřímně opovrhoval, protože jejich hyenismus neznal mezí. Prodávali nemocným lidem chlast draž, než v hospodě a přitom se tvářili jako hrdinové. Jeden z nich, obzvláště hbitý obchodníček - spasitel, takhle postavil dům pro dcery a koupil dvě Škody Favorit řady "silver line" pro každou z nich.

Chmeldu dohnala závislost na pití až tak daleko, že neustále vymýšlel co by pro koho mohl udělat za flašku. Měl také kalendář, kde velmi pečlivě evidoval snad všem zaměstnanců "Firmy", kdy mají svátek nebo narozeniny, aby se u nich mohl zadarmo nachlastat. Posmíval se mu kde kdo, ale on se tím vůbec netrápil. Pokud ho něco trápilo, byla to jeho nerudná a zlá žena, která neměla, světe div se, jeho alkoholismus v oblibě. Aby nemohl Milánek propít výplatu, čekala na něj vždy v onen "nejdůležitější den" na vrátnici, okolo desáté hodiny měsíc co měsíc, aby jí vyklopil zrovna nabitou hotovost. Jinak se ho ale štítila takovým stylem, že musela s dcerou Šárynkou každé prázdniny na dovolenou k moři a Chmelda trpěl delíriem sám v šestipokojovém bytě. Muselo to být tak strašné, že nešťastný Milan začal rozprodávat v jejich nepřítomnosti zařízení bytu, aby ho mohl zkapalnit. Když se ženské vrátily z Jugoslávie, chybělo několik skříní a starožitný lustr.

Jak jsem už uvedl, Chmelda byl ve "Firmě" uznávaným expertem, ale asi tak do deseti hodin. Poté už býval pravidelně podroušen tak, že se motal a jazyk se mu nevešel do pusy. Proto s ním bylo možno konzultovat různé problémy, které naše práce přinášela jen do půl desáté. Měli jsme celkem dobrý kolektiv a skládali se do kasičky, abychom mohli jednou za měsíc jít do restaurace přátelsky poklábosit. K tomu sloužila dětská pokladnička z pryže s vyseknutým otvorem na dvacetikoruny. Jednou se nám stalo to, že před dýchánkem zela kasička prázdnotou, ač řádně zaplombovaná. Necháпали jsme, jak je možné dostat úzkým otvorem mince ven a kasičku vůbec nepoškodit. Nicméně jsme to hodili za hlavu, protože před námi stál důležitý a neodkladný úkol. Byli jsme zabráni do složité práce, když přišel šéf, že nám ukáže kvalitně přepracovaného specialistu Tupolevovy konstrukční kanceláře. Odvedl nás do vedlejší místnosti, kde odpočíval u svého stolu Milánek. Posilněný našimi zkapalněnými úsporami, se zakloněnou hlavou a otevřenými ústy, balancující s rovnováhou v alkoholovém snu na rozvrzané židli. Nikdy nezapomenu na to, jak jsem každý den cestu tramvají z "Firmy" domů vídal jeho žalostněkomickou postavičku, která u prvního stánku s občerstvením popíjí svojí odpolední "desítečku" a čte si při tom jako nóbl štamgast zapůjčené noviny. Tehdy jsem si s brutální jistotou uvědomil kam až může člověk ve své vášni pro alkohol dojít.

Na závěr se chci zmínit o jeho neustálých pozdních příchodech, které zapříčiňovala kocovina. Většinou to řešil tak, že retušovacím štětečkem a pečlivě namíchaným ikoustem požadované barvy padělal razítka na píchače. Když to ale občas nevyšlo a byl dopaden, vymýšlel si rafinované výmluvy. Uvedu závěrem jen dvě. Jeden z pozdních příchodů údajně zavinilo to, že mu ve vchodu do činžáku složili uhlí. Než vůbec mohl Chmelda odejít do práce, musel se prokutat několikametrákovou hromadou fosilního paliva. Druhou kuriózní výmluvou bylo, že mu v půli cesty na refýži mrazem popraskaly skla v brýlích a on se musel vrátit domů pro rezervní.

Tolik Chmelíček. Mám na něj ještě spoustu legračních vzpomínek, ale není možno je zveřejnit celé, protože by z toho byl článek na dvacet stran a rozsah Rozvědčíka je omezený. V případě zájmu mohu sepsat všechny vzpomínky na další svoje kolegy, decimované každodenní krutou realitou ve "Firmě" a démonem alkoholu.

Velký sršáň

Mikoláš Chadima: Nová vlna se starým obsahem

...pokračování z minulého čísla

Na čas se sice Tribuně podařilo rockovou hudbu zdusit. Tedy aspoň ty kapely, které se snažily hrát legálně. Ale takový ticho, jaký se povedlo kolem rockový muziky udělat začátkem desetiletí, se ani tomuto soustředěnému útoku nepodařilo. Vzniklo cosi jako veřejné mínění. Jak už jsem napsal, do Tribuny chodily desítky dopisů, v kterých pisatelé kritizovali způsob, jakým byl článek napsán i jeho tón. Ale dopisy chodily i do Mladého světa

a do Mladé fronty (týdeník a deník ÚV SSM) a požadovaly na redakcích těchto mládežnických periodik, aby zaujaly k článku Tribuny nějaké stanovisko. Mnoho lidí navštěvovalo z tohoto důvodu redakce osobně. Vesměs se však setkávali s vystrašenými redaktory, kteří s celou věcí nechtěli mít nic společného. Ale jedno z těchto periodik se přeci jenom rozhodlo.

Začátkem června jsem dostal první odpověď na svou kritiku článku, který jsem posílal nejen do Tribuny, ale i do redakcí jiných deníků a týdeníků. Ozval se Mladý svět. Ve svém dopise sděloval: „... Vzhledem k tomu, že ohlasů přišlo větší množství, pořádá redakce besedu, která se bude zabývat pro-

blematikou Nové vlny ... proto se jí také účastní představitelé ČÚV SSM, populární hudby, kritiky, zřizovatelů, ministerstva kultury a přítomný bude i vedoucí skupiny Pražský Výběr, Michael Kocáb ... těšíme se na Vaši účast a na každý pád se ozvěte. Za redakci Mladého světa Roman Lipčák ..."

Tak tohle jsem tedy nečekal. Iluze o tomto časopisu, který považuji za jedno z nejnebezpečnějších dezinformačních médií, jsem si nedělal. A tak jsem přemýšlel, jestli má cenu na besedu vůbec chodit. Nakonec jsem se rozhodl, že to sice cenu nemá, ale že na besedu půjdu. Příležitost říci představitelům „nomenklatury“ do očí své názory pro mě byla nesmírně lákavá a mně nabídnuta poprvé v životě. Mimoto jsem nedůvěřoval Kocábovi. Byl jsem přesvědčen, že likvidaci mnoha kapel v klidu obejde a bude mluvit jen a jen za sebe. Tak nějak jsem se pasoval za mluvčího těch mnoha zlikvidovaných kapel neoficiální scény. Tak ať mi to když tak prominou. Dodnes nevím, jestli redakce v mém případě věděla, o koho se jedná, a právě proto mě pozvala.

A tak jsem se jednoho krásného červnového dne vypravil do redakce Mladého světa na besedu. Z přítomných pozvaných veličin byli přítomni pouze soudruh KV SSM Hradec Králové, soudružka novinářka z jakéhosi královéhradeckého deníku, soudruh Malásek z Pantonu. Asi pět dalších pozvaných soudruhů se takticky omluvilo a tak zbytek besedujících tvořili čtyři pozvaní z lidu (mezi nimi i já) a muzikant Kocáb. Diskusi řídila soudružka Čermáková (šéfredaktorka Mladého světa).

Nejdřív promlouvali dokola soudruzi. Ten z Hradce vysvětlil, že Michal Kocáb je jistě talentovaný muzikant (když to Kocáb slyšel, tak se nadýmal pýchou), ale to, co dělá a jak to dělá, to tedy ne! Že se mu hudba líbí, ale musí být melodická a pěkná, pak do toho přidal trochu demagogický ideologie a vše opepřil tím, že má důvěryhodné zprávy, že spínací špendlík je fašistickým odznakem. Soudružka z Hradce si vzala slovo po něm, mluvila jako Vasil Bilak a já jsem se rozplakala, když říkala „soudruzi, tohle (jako to, co dělal Pražský Výběr) připustit nemůžeme, to by se nám znovu vrátil rok 1968.“ Soudruh Malásek to viděl téměř

stejně. Kocába pochválil tak jako ostatní a spustil řeč, v které bylo nejčastějším slovem „musí“ (tedy socialistický umělec). Z čehož bylo jasné, že socialistický umělec musí především a za všech okolností podporovat politiku naší milované strany (samozřejmě komunistický). Pak promluvili publicisté. Celkem normálně podali obraz o vývoji rockové hudby a jeden z nich se pak takticky zdejchnul. Pak dostal slovo Kocáb a začal se omlouvat, že to tak nemyslel. Neopomenul přitom vyjmenovat všechny své úspěchy. A tak se to asi dvakrát otočilo a k té Nové vlně se diskuse nějak pořád nemohla dostat. Jakoby hlavním bodem programu měla být Kocábova omluva soudruhům, kteří mu odpustí. A pak už jsem se nasral a vzal si slovo. Připomenul jsem soudruhům, že tato země má 14 milionů obyvatel, z jejichž daní jsou placeni a že mi připadá z jejich řečí, jako kdyby tuhle zemi vlastnili a proto jim vůbec nepříjde blbý vysvětlovat, co ti druzí musí. A upozornil jsem je i na to, že ostatní nemusí. Pak jsem řekl, že případ Pražský Výběr je sice velice populární, ale že pokud vím, byl jsem pozván na besedu o Nové vlně a ne o Pražském Výběru a vysypal jsem na ně, že od roku 1981 následuje jeden pogrom na rockovou muziku (která se jim údajně tolik líbí) za druhým a bylo při nich zlikvidováno již nejméně 50 kapel. Koukali. Malásek se rozčílil. A pak zase řekl Kocáb, že to tak nemyslel. Pak mluvili hradečtí soudruzi a chlubil se, že u nich by k takovým pogromům nemohlo dojít, protože tam mají pořádek. A já je ujistil, že ho tam opravdu mají. Že Kocáb s Výběrem udělal právě tu chybu, že o pořádku v Hradci nevěděl a porušil nepsaný zákon rockových hudebníků: „Do Hradce se nejezdí!“ Soudruhovi z Hradce z toho zaskočilo a chtěl říct: „No právě, protože u nás máme poř...“, ale nedopověděl, protože si všimnul, že přítomní redaktoři, včetně šéfky, stěží zadržují smích. Pak se zase Kocáb snažil obrátit pozornost ke své osobě a opět všechny ujistil, že to tak s Výběrem nemysleli.

Pak se rozhovořil soudruh Malásek o tom, jak je o mladé soubory pečováno. Skočil jsem mu do řeči a ujistil ho, že o mladé soubory opravdu pečováno je a že o tom nikdo nepochybuje. Pozornost, které se jim dostává od orgánů, je vzorná a vysvětlil jsem

mu, že devadesát procent mladých rockových hudebníků se dříve nebo později dostane na Barták. Soudruha Malásek málem klepla pepka a začal se silně potit. Odešel jsem na záchod a když jsem se vrátil, zaslechl jsem jen konec Maláskovy řeči (tedy spíš řevu) o tom, že ten Chadima si všechno

vymejší. A dostalo se mi nečekané podpory. Jaromír Tůma potvrdil, co jsem říkal a doplnil příkladem skupiny Katapult, která vyhrála Zlatého slavíka a přitom si nesměla zahrát v Praze. Hradečtí soudruzi již jenom čuměli a nic nechápali. Pak se do diskuse zapojili i další pisatelé dopisů. Jeden řekl, že je všechno na hovno a z názorů, které mají soudruzi, je jasné, že u nás nikdy žádné kumšt kromě líbivého popu existovat nebude a odešel. Pak promluvila dívka, která řekla, že se jí punk také nelíbí. Třetí z pisatelů mluvil obšírněji, ale byl vedle jak ta jedle. Pořád se odvolával na to, co řekl o umění Marx a že u nás je to přitom úplně jinak. Paní redaktorka (hezká, ale zoufale nemyslicí) bledla a jistě měla dojem, že po ní sáhla smrt v podobě roku 1968, ale ostatní soudruzi mladíka v dialektice nezkušeného rozcupovali. Pak se Kocáb naposledy pokusil dostat diskusi do „správných kolejí“. Zahořekoval, že to tak nemyslel a že jeho kapela je na dlažbě. A soudruh z Hradce mu celkem logicky a přesně v duchu svého myšlení odpověděl, že u nás každý může dostat práci. Pak se zase ozval Malásek s tím, že tedy neví jak jinde, ale že jeho agentura o mladé pečuje,

ať si pan Chadima říká, co chce. A tak jsem mu musel říct, že nemluví pravdu a upozornit ho na skutečnost, že za celá sedmdesátá léta vznikly v Praze jen dvě mladé profi kapely (Abraxas a OK Band). Zpocenému Maláskovi luply nervy a začal na mě řvát, co si to dovoluju, a že takhle tedy ne atd. A pak mě znovu podpořil Jaromír Tůma (tisíceré díky mu za to) a moje slova potvrdil. A pak Kocáb ještě jednou řekl, že to tak nemyslel a po delší vzrušené debatě, do které se zamíchali všichni, usoudila paní šéfredaktorka, že už toho bylo dost a beseda byla ukončena. Když jsem odcházel, tak mi řekla: „Tak co, vy bouřliváku?!“ Hm. Kocába jsem potkal na schodech, koukal jako když mu ulítlly včely a řekl, že odjede do Ameriky (to sice udělal, ale brzy se vrátil; tam by totiž tak jednoduše, jako u nás, hvězdou nebyl; a ani by si tam tak nemohl vydělávat peníze jako u nás, i když ne zrovna s Pražským Výběrem).

Co k tomu všemu říct dál? Snad jen to, že se ke mně o pár týdnů později donesly drby rozšiřované Kocábem a paní Mymuzikantijsejednaronina. Podle nich jsem prej všechno Kocábovi pokazil já... Na to se dá odpovědět jediným způsobem. Ať jdou oba do prdele!

Článek, který měl „pomoci“ Nové vlně, vyšel v Mladém světě se značným zpožděním. Mé názory v něm citovány nebyly. Několik měsíců po besedě se ozvalo v práci řinčení telefonu. Volal Mladej svět a jakýsi redaktor se mě s úzkostí v hlase ptal, co je na tom pravdy, že jsem podepsal jistý dokument. Uklidnil jsem ho, že to pravda je a on se zeptal, jestli mi nebude vadit, budou-li moje názory otištěny pod pseudonymem. Odpověděl jsem, že mi to vadit nebude, ale že jeho časopisu absolutně nevěřím a zrovna tak nevěřím tomu, že by otiskl Článek, který by rockovou muziku proti útoku Tribuny nějak bránil. A měl jsem pravdu. Moje názory nebyly otištěny ani pod pseudonymem, jak mi bylo slíbeno a celej Článek byl napsán ve stylu, který podle mého názoru dával Tribuně za pravdu. Včetně Kocábových omluv, „že to tak nemyslel“, které byly autentické, čemuž mnoho lidí nechtělo věřit a pokládalo je za podvrh.

Pokračování příště...

pro Rozvědčíka připravuje Karamaz

Nasrudin

"Nasrudin ohlásil začátek přednášky na dvě hodiny odpoledne a zájem byl obrovský: prodalo se všech tisíc vstupenek a víc než šest set lidí zůstalo venku a sledovalo přednášku na uzavřeném televizním okruhu.

Přesně ve dvě hodiny přišel Nasrudinův asistent a oznámil, že pro nepředvídané okolnosti začne přednáška později. Některí lidé rozmrzele vstali, vyžádali si vrácení vstupného a odešli. I tak zůstalo v sále a venku ještě hodně lidí.

Ani do čtyř odpoledne se sufijský mistr nedostavil a lidé začali pomalu odcházet a brát si peníze zpět: v tuto dobu ostatně končila pracovní doba a byl čas vrátit se domů. V šest hodin už z tisíce sedmi set původních posluchačů zbylo méně než sto. A tehdy vstoupil dovnitř Nasrudin. Na první pohled byl úplně opilý a hned začal flirtovat s nějakou krasavicí v první řadě.

Sotva pominul moment překvapení, lidé se začali rozčilovat: jak je možné, že po čtyřhodinovém zpoždění se ten člověk chová takhle? Ozvaly se projevy nesouhlasu, ale sufijský mistr si toho vůbec nevšiml: dal vykřikoval, jak je ta slečna sexy, a pozval ji, aby s ním jela do Francie.

Nasrudin nejdřív sprostě vynadal těm, kteří protestovali, a pak se pokusil vstát, ale svalil se na zem. Rozhořčení lidé se rozhodli jít pryč a celou tu žalostnou podívanou prohlásili za šarlatánství, které by se mělo pranýřovat v tisku.

V sále zůstalo devět osob. Jakmile odešla poslední skupina pobouřených občanů, Nasrudin vstal; naprosto střízlivý, oči se mu leskly a celá jeho osobnost vyzařovala vážnost a moudrost. "Vám, kteří jste zůstali, jsou určena má slova," řekl. "Uspěli jste ve dvou nejtěžších zkouškách na duchovní cestě: v trpělivosti čekat na pravou chvíli a v odvaze nebýt zklamáni tím, co přijde. Vás budu učit."

Pak se s nimi Nasrudin podělil o některé ze sufijských postupů."

Filosofie

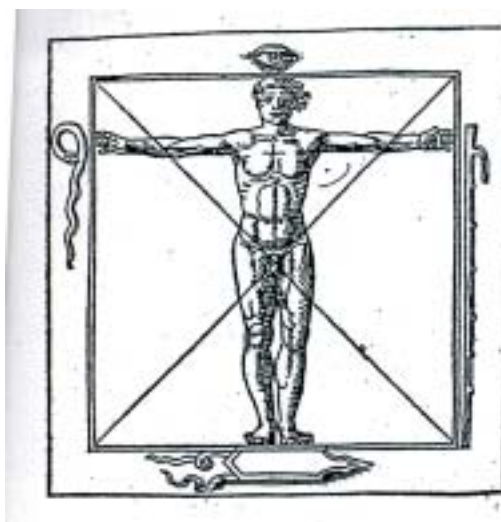
20. století se vyznačuje nebyvalým rozmachem přírodních věd a techniky - a přesto jsme svědky krize industriální společnosti: války, totalitní společnosti, atomové ohrožení, nebezpečí ekologické katastrofy. Máme v moci zatím spíše vlastní zničení, než svou budoucnost. Přitom si ještě velmi dobře pamatujeme, s jakým optimismem byly přejímány před 100 lety pokroky vědy a techniky - kdo by neznal Vernovy romány, dosahující úspěchů a vítězství nad zlem svým důmyslem a technickými dovednostmi? Kde se stala chyba? Jak to, že už za pouhých několik desetiletí hledí člověk do budoucnosti spíše s obavami, ba někdy i s beznadějným pesimismem?

Náš život ve světě technických vymožeností je na první pohled příjemný a pohodlný. Je však svět, který nám zařídila moderní věda a technika, světem, který odpovídá naší lidské přirozenosti?

Žijeme v době počítačů. Obecný princip počítače je však postaven především na tom, co je jeho výstupem vůči nám, čím je s námi schopen komunikovat - na displeji. Jsme civilizací displejů. Věda je posedlá touhou, převést vše na obrazovku, vyměnit přirozené věci za údaj, který lze zobrazit a naprogramovat. Co takto zachytit nelze je podrobováno rozborům tak dlouho, až se to nakonec podaří. Nenápadně tu vládne jediný požadavek: platné a užitečné je to, co se umí ukázat našemu zraku, co je "k vidění". Náš současný filosof Václav Bělohradský k tomu poznamenává: "Planetární vláda techniky je dovršením pojetí pravdy jako „mít vše neustále na očích“... Stačí digitovat nějaký kód, použít přesného přístroje a věci se objevují před námi, jako rezerva nebo prostředky. Vidění hypertrofuje: člověk vidí mikroskopem, dalekohledem, dívá se dovnitř věcí, prosvěcuje je, dohlédne na vše ... Pohledu moderního člověka neunikne nic: všechny národy a všechny kultury, všechny formy života jsou mu na dohled. Je to člověk „televizní“.

Všimněme si, jak zúžení naší zkušenosti na postoj pouze vizuální dokáže člověka učinit určitým způsobem cynickým, jak návik na možnost všechno vidět vede k otupělosti. Sledujeme-li denní zprávy v televizi, vidíme pásmo obrázků a jejich faktické řazení vytváří horizont našeho vidění, v němž se ztrácí opravdová účast, potřebná k tomu, abychom jako lidé porozuměli tomu, co se před námi odehrává. Vidíme karnevalové obrázky veselí odkudsi z Jižní Ameriky, vystřídané obrazem ničivého zemětřesení s mnoha tisíci mrtvými a zakončené záběrem z výstavy obrazů v jakési galerii. Prostý převod události na obraz vytváří v nás uklidňující dojem, že je to ona podoba, skrze niž jsme se s ní vyrovnali. Pouhé chvilkové vytržení, které rychle odezní zásluhou dalšího sledu obrázků, stává se tak jedinou formou porozumění, protože nám není dopřáno více času ani prostoru. Děsivé zemětřesení je zkrátka jenom senzace v onom hrůzně doslovném smyslu pouhého podráždění smyslu.

Technická epocha nás ale nutí vykonávat i věci, u nichž si často ani neuvědomujeme jejich nesmyslnost. Uvedme si příklad z běžného života. Představme si, že cestuji z Chebu do Paříže. Nejrychlejší a nej pohodlnější je samozřejmě let letadlem. To však startuje v Praze. Musím tedy sednout na vlak a bezmála pět hodin se trmácet opačným směrem, abych teprve pak za hodinku letu přistál

v Paříži. Kdybychom někomu z našich dávných předků chtěli vysvětlit naše počínání, těžko by nás pochopil: nač se nejprve pětkrát delší dobu vláčet cestou, kterou se navíc vzdalují od cíle? Jistěže - z hlediska moderní techniky má věc svou jasnou logiku. Ale právě! Co když je naše původní lidská existence ustrojena pro zcela jiné rozměry, pro zcela jiná časová rozpětí, a co když toto přirozené podloží technika zakrývá, deformuje? Je pohyb, čas a prostor, který nám vnucuje technika tou rovinou, z níž plně rozumíme tomu, co znamená být ve světě? Co když nás tu účel technické rychlosti a pohodlnosti zatahuje do světa nepřiměřených rozměrů, příliš uchvátaných požitků, jimiž nedokážeme zachytit podstatnou zku-

šenost našeho života?

Připomeňme ještě jeden příklad vlivu techniky na náš běžný život. Potkám-li za normálních okolností shrbenou stařenku, považuji za samozřejmé prokázat jí službu, bude-li to potřeba, dát přednost, slušně pozdravit. Střetnu-li se však s toutéž stařenkou při chvatném ranním nástupu do dopravního prostředku, stává se stařenka mou soupeřkou v boji o místo uvnitř, svůj povinný ústup před stářím беру jako nespravedlnost. Co mě tu nutí chovat se zcela jinak k bližnímu, než jak by se nepochybně mělo? Co tu oslabuje lidsky přirozenou úctu před stářím? Je to svět shonu a spěchu, tlak techniky, která se mi tu nabízí v přesně stanovenou dobu příjezdem jediného dopravního prostředku, do něhož se musím dostat. Jsem poslušnou součástí chladně fungující mašinerie a musím se přizpůsobit...

zdroj: Filosofie /základní problémy/ Ivan Blecha

Očistná magie

Lokty jsem se opíral o bar a nemotorně balancoval nad panákem vodky. Občas jsem přešlápl, abych lépe držel rovnováhu a přelstil tak moje tělo, které mě nenadálými, rafinovanými a zbabělými pokusy posledních pár hodin chtělo poslat k zemi.

" Je tady už tak maximálně na dva panáky," zubil se na nás Kretén mávaje skoro prázdnou lahví.

Zašilhal jsem na Štěpána válicího se na baru hned vedle mě: " Co tomu říkáš!"

Štěpán si protřepal hlavu. Přinutil oči ke koordinaci a když se zbavil chameleonského výrazu, chvilku ostřil a pak porovnal objem panáka se zbytkem vodky v Kreténově rukách, nakonec řekl: " Von kecá!"

" Kecá?" Zeptal jsem se Štěpána.

" Protože v té flašce jsou ještě tři panáky!"

" Je to starej lhář! Že si kurva! Řekni, do prdele, Kreténe!"

" Jsem děvka z největších," odpověděl nám Kretén.

" Je to kurva!"

" Prochcaná kurva!" Přikývl jsem.

V ten moment mě to začalo nakopávat. Slzy se mi mohutně nahrnuly do očí. Na zádech mně vyvstal studený pot a začal jsem slinit jak Pavlovův pes. Cítil jsem, že se můj žaludek chystá brutálním způsobem vyhřeznout na světlo Boží. Nebylo by fér poblít Kreténovy barpult. Tak jsem zatnul zuby, nacpal jazyk co nejvíc do krku. Přitom jsem ale pořád a to důkladně odsával sliny, abych co nejvíc polykal, aby poblázněnej žaludek pochopil, že jediná cesta jeho obsahu vede směrem dolů. Pak jsem přitlačil bradu na hrudník a tak trošku přiškrtl jícen a chystal se překotně odklopítat směrem k hajzlum. Najednou to přešlo. Vytřel jsem si slzy z očí a opatrně jsem se nadechl: " Je to svině jak kráva."

Blicí krize byla prozatím zažehnána.

Kolem nás se tabákovou mlhou proklátily dvě gorily, které, včetně svých svižných blondatých samiček, byly narvané do ocvočkované kůže. Kretén se špinavým hadrem marně snažil setřít fleky ze štucu.

"Ty debilové se vedle nažerou a pak mi těma svejma mastnejma prackama zasíraj sklo. Podivej se na ně!" Rozhořčeně ukázal kolem sebe.

"Vem na to sapón!"

"Ty vole, ses posral, ne!? Myslíš si, že mi sem něco takovýho daj? Na to šéf sere! Ale hlavně ať to sklo prej pořádně miju!" Vykřikl Kretén.

"Tak se na to vyser!" Zařval jsem já.

"To nejde, to je šéfův soukromej půlitr." Zvednul obcí a trpitelně ukázal prstem vzhůru. Pak se zamračil, zamyslel se, postavil štuc k pípě a prudce předřepl.

"Co je, vole?!"

"Mám pocit, že tady někde byl písek," bar z fošen duněl Kreténovým hlasem.

Vedle mě se ozvalo zachřčení. Štěpán se probral z mikroklimbu a přestal hypnotizovat letokruhy. Pozoroval jsem, jak velmi pomalu a obezřetně, s jistou profesionální elegancí, která s množstvím vypitého alkoholu je neustále vybroušenější a vybroušenější, rozklepanou rukou posouvá ke mně po baru mého panáka.

"Máme tady práci." Řekl podivně klidným hlasem.

"A do prdele."

"Tak na prostatu."

"Ať chčijem!"

A jak jsem toho panáka nesl ke rtům, jak to sklo plný špiritusu jemně vedeno mojí rukou letělo vzduchem, pach nekvalitní vodky se blížil, uvědomil jsem si, že už před hodně moc panákama jsem toho měl zase dost. Obličej se ztrácel, popelavěl, chvílku odstínem do modra, chvílku odstínem do zelena. Tváře poklesly a oduly. Pod vodnatejma očima se mi udělaly tmavý lívance.

V tichosti jsem do sebe toho fršana kopnul.

Ve žlutém světle špinavých žárovek se míhají stíny věcí. Z mizející bouře ční jen jeden zvuk. Trup archy začal drhnout o skály. Blíží se konec. Protrhanými mraky na obzoru prosvítá slunce. Začíná dlouhé trýznivé čekání. Spojil jsem své dlaně, nechal povadnou víčka očí a ve tmě myslí jsem prosil. Prosil jsem o hlas, o tón světa, o vesmír, o hudbu nekonečna. Čekal jsem na tlukot osvobozujících křídel. Kde jsi?

"Tady sem ty zmrde!"

Otočil jsem se za hlasem. Díval jsem se zblízka do očí člověka. V ten moment jsem to zabalil a odplazil se na tramvaj.

Bloud (2005)

pro časopis Rozvědčik, č. IX

ROZVĚDČÍK

(pokleslý plátek - Váš výtlač z davu)

www.rozvedcik.unas.cz

Náklad: 100

Distribuce: zdarma

Adresa redakce:

rozvedcik.unas@post.cz

Redakční rada:

Μελουν, ff.wz.cz, **Bloud**

Písek v očích

Spolupráce:

**Karamaz, Velký sršáň,
V. R. Parkán, Tajemný M., M.V.**

Grafika:

Jaro

Korektura:

Melounova

Vydává:

**Spolek za obrodu kultury proti nactiutrhačství
a nikdy jinak v červnu 2005**

Rozvědčík informuje:

Svaz nezávislých autorů

Svaz nezávislých autorů je dobrovolné neziskové sdružení autorů hudebních děl a jiných nositelů autorských práv poskytujících svá díla k veřejné produkci bez nároku na autorský honorář plynoucí z této veřejné produkce. Chceme sjednotit autory, kteří nemají zájem, aby za ně OSA vybírala peníze, ze kterých oni sami stejně neuvidí ani korunu. Chceme ulehčit organizátorům veřejných hudebních produkcí, kde vystupují autoři, které OSA nezastupuje. Nechceme, aby byla hudba pouze prodejní komoditou či towarem.

Naše sdružení je otevřené všem autorům, nejen hudebním: výtvarníci, fotografové, spisovatelé a všichni ostatní, nebudte lhostejní a přidejte se k nám!

Tolik z webu <http://www.svazautoru.org/>. Další informace naleznete rovněž zde: <http://www.cyberspace.cz/dview.php?ident=6296>.

